

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Národnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Iz deželnih zborov.

Kranjski deželni zbor.

(I. seja dné 8. junija.) Deželni glavar vitez Kaltenegger pozdravi v nemškem in slovenskem jeziku zbor in gospoda zastopnika vlade, ter izreka nado, da bodo poslanci složno delali na korist deželi. Treba bode skrbeti za dvojni proračun. Finance, žal! se niso zboljšale. Temu najbolj krive so, pravi govornik, deželne dobrodelne naprave, ki mnogo stanejo. Zato predlaga deželni odbor ustanovljenja novih bolnic in nalaganje bolniških oskrbovalnih troškov občinam. Predložila se bode postava, da se odpravi béra za župnike in cerkve, in tudi predlogi o uravnavi plač nižjih uradnikov pri deželnem odboru se bodo stavili. Deželni glavar zakliče trikrat „slava“ in „Hoch“ cesarju, čemur poslanci navdušeno pritrdé.

Deželni predsednik g. Winkler najprej po nemški pozdravlja zbor v imenu vlade:

„Pred kratkim še le“ — pravi — „sem bil po cesarjevi milosti na to mesto poklican. V svesti si svoje uradniške dolžnosti, vas zagotavljam, da bodem deželnim interesom posvetil vso svojo skrb. Pri tem poslu me bode izpodbujalo sočutje, katero sem za stanovnike lepe kranjske dežele gojil uže od prve mladosti kot sin sosednje jej dežele, katera je s to ozko zvezana po mnogih plemenitih sponah.

Gospoda, vašim razpravam bodem sledil s posebnim zanimanjem, kakor to zahteva važna naloga postavodajne korporacije, in sploh vas bodem drage volje podpiral, kolikor bodete koli želeli, ter kolikor mi bode dovoljeval moj delokrog.“

Potem nadaljuje gospod deželni predsednik v slovensščini:

„Vidim sicer, čestita gospoda, kot zastopnik vlade pred soboj težavno nalogo, vzlasi, kadar premišljujem, da vlada dan denašnji tu pa tam po parlamentarnih zborih neka ostromej strankami.

Toda tolaži me prepričanje, da navdaja vse tukaj zbrane zastopnike ljudstva, naj bodo te ali one stranke, ravnokar tako navdušeno izražena udanost do našega presvitlega cesarja in goreča ljubezen kolikor do njih ožje domovine kranjske, toliko do naše drage velike domovine avstrijske; tolaži me pa tudi prepričanje, da na mesto ostromej strankami, kjer bi še bila, mora stopiti preje ali pozneje zmernost; kajti na zadnje mora vendar le postava obveljati in pravica imeti svojo zmago, kar ravno cesarska vlada namerava.

Po tem takem se smem nadejati, da bodem mogel svojo, da-si težavno nalogo srečno dovršiti.“

Deželni glavar se potem spominja umrlih bivših poslancev: grofa Barbo in dr. Razlaga.

Zbornica v znamenje žalosti vstane.

Poslanci Grasselli, pl. Gutmansthal, vitez Vestenek in Šavnik storé obljubo.

Poslanec dr. Bleiweis prosi besede in prebere naslednjo izjavo:

„Živo obžalovaje, da sl. ministerstvo uloge naše od dné 18. avgusta lanskega leta, v kateri smo prosili razpusta sedanjega deželnega zbora, nij še rešilo, čeravno smo, sklicevaje se na zborove zapisnike od dné 16. in 20. sept.

1878 l. temeljito dokazali ilegalnost njegovo, stopamo v zbor z naslednjo

izjavo.

Visoka vlada sedanja razodela je v vsem svojem postopanju resno voljo, da hoče pravična biti vsem narodom ter na tem poti napraviti spravo mej njimi in ustanoviti notranji mir, Avstriji tako silno potrebni.

Ali, ker se jej zarad mnogostranskih zaprek prav od tiste strani, ki se „ustavoverna“ zove, žalibog dozdaš nij še posrečilo doseči onega cilja, ki je vsakemu pravemu Avstrijcu jako milo in dobrodejno izražen v prestolnem govoru, s katerim je presvitli cesar blagovolil odpreti sedanji državni zbor, — in ker bi se nam zastopnikom vedno lojalnega slovenskega naroda utegnulo očitati, da v tej važnej dobi, izostavši iz deželnega zbora, delamo zadrego navedenim blagim vladnim nameram, zato si smatramo za dolžnost patriotizma, da se potrpežljivi udeležujemo še tega zborovanja, ki ima določiti proračun celo za prihodnje leto, katerega osoda denes še skrita leži v božjih rokah, nadejaje pa se, da bode visoka vlada mej tem časom v predruženem volilnem redu za zastop deželni kranjski in v svobodnem gibanju volilcev iskala sredstev in jih tudi našla, odstraniti sedanji deželni zbor, ki se gledé na ogromne nepostavnosti, ki so ga stvarile in z ozirom na naš narodni zastop v državnem zboru nikakor ne more imenovati pravim zastopom naše domovine.

Stoječi dakle na istem stališči, ki smo ga lani v svojej peticiji do slavnega ministerstva izrazili, stopamo podpisani za zdaj v ta deželni zbor jedino le iz gori navedenih patri-

Listek.

Ruski pesnik Puškin.

(Spisal Janko Babnik.)

(Dalje.)

Evgen Onégin je sin precej premožnih staršev, ki je tudi o vsakej vedi nekoliko poučen, a najbolj razumi ljubezni sladke umelelnost. Pokušavši vse zabave in napasivši se vsakovrstnih veselíc, je v kratkem vsega sit, popolnoma blaziran. Ko se je njegovo premoženje tudi uže koncu bližalo, dobi vest o smrti svojega strijca, ki je njega imenoval dedičem. Odpelja se dakle na nova svoja posestva, ki ga res nekaj dnij zanimajo. Ali za dober teden ga tudi to več ne veseli, in obupal bi bil v svojej samoti, da nij dobil mladega soseda, Vladimira Lenskega po imeni, ki je bil ravnokar prišel z neke nemške univerze. Ta je bil za pesništvo in idealizem vnet mladenci, v vsem ravno nasproten Onéginu, a

vendar sta bila vedno skupaj. Lenski se je zaljubil v mlajšo hčerko graščaka Larina, v lepo Olgo, ter je uvel tudi Onégina v to družbo. Ta je bil všeč Tatjani, starejšej sestri Olge, ter je v kratkem dobil od nje pismo, v kojem mu je razkrila svojo ljubezen. Drugi dan jo obiše Onégin, ter jej v lice pove, da ima vso ljubezen za norost, ter da se naj nanj nikakor ne zanaša. Od tedaj nij več šel v Larinovo rodbino. Ko se je Olgin god bližal, ga vendar Lenski pregovori, da gre ž njim tja, zagotavljač mu, da najde tam le domačine, nobednega tujega. Ali ko prideta tja, sta našla veliko društvo, ki je še vedno naraščalo. Po nesreči so še Onégina pri mizi tako namestili, da je moral Tatjani nasproči sedeti, kar niti njej niti njemu nij bilo posebno prijetno. Zato se hoče nad Lenskim maščevati, in sicer tako, da je ves večer plesal z njegovo sneho, lepo Olgo. Lenski nij dobil nobednega plesa. Zbog tega je postal ljubosumen, peljal se domov ter Onégina na dvojoj poklical, v

katerem je padel, zadet po krogli Onéginovej. Onégin je potem odpotoval in za več let se vrnil v Moskvo. V nekem salonu našel je žensko prikazen, ki se mu je znana zdela in ga zavoljo tega zelo zanimala. Povpraša zatorej znanega si generala, kdo je to, ter dobi odgovor: „Vidi se, da si dolgo hodil po svetu, to je moja žena. Da se ž njo seznaniš, obiše nas jutri večer“. Onégin pride ter najde Tatjano, ki pa se zanj še zmenila nij. Pride drugi večer — isti vspeh. Piše jej — ne dobi odgovora. Končno jo vendar enkrat dobi samo. Pade pred njo na kolena, a ona molči, zamišljeno ga gleda, mirna, kakor kamenit kip. Potem začne: „Tedaj v bornej vasici nijsem vas mogla geniti, zakaj mi denes ne daste miru? Toda, zakaj bi tajila, — jaz vas ljubim, vendar mojemu soprogu hočem zvesta ostati, vi me morate pustiti“. To rekši, vstane in otide. — V drugej sobi se sliši ropot ostrog, Tatjanin soprog vstopi . . .

V tem romanu kaže Puškin vso svojo moč.

jotičnih ozirov ter se hočemo udeleževati njegovih obravnav.

V Ljubljani dne 8. junija 1880.

Dr. Jan. Bleiweis; dr. J. Poklukar; K. Kljun; V. Pfeifer, po naročilu; dr. J. Vošnjak, A. Navratil, po pooblaščenju; O. Detelja; Fr. Potočnik; P. Pakiž; M. Lavrenčič; Al. Koblar; dr. V. Zarnik; L. Robič; K. Šavnik; L. Svetec; P. Grasselli.

Deželni glavar na to odgovarjajoč pravi, da mora zbor braniti proti natolcevanju, da je illegalen, kajti postave, ki jih je zbor sklenil, je tudi cesar potrdil.

Gosp. deželni predsednik potem slovenski omenja, da se vlada o legalnosti ne more spuščati v razprave. Volitve so bile po deželnem zboru potrjene, kakor to postava zahteva. A v imenu vlade, pravi, mora izražati veselje, da se bodo i slovenski poslanci udeleževali obravnav, kajti to bode le deželi na korist.

Pri glasovanju se za reditelja volita: dr. Poklukar in dr. vitez Zavinšek. Za pregledovalca zapisnikov pa Potočnik in Dežman.

Volijo se na dalje:

V finančni odsek: dr. Vošnjak, dr. Poklukar, Navratil, Grasselli, Dežman, dr. vitez Zavinšek, vitez Vestenek, dr. Schaffer, dr. Schrey, vitez Guttmansthal in Lukman.

V gospodarski odsek: Potočnik, Šavnik, dr. Poklukar, Pakiž, Detelja, Dežman, dr. Deu, dr. vitez Vestenek in baron Taufferer.

V odsek za pregledovanje letnega poročila: Kljun, Svetec, Robič, grof Thurn, vitez Guttmansthal, dr. Deu in baron Apfaltrern.

V peticijski odsek: dr. Zarnik, Lavrenčič, Dreo, Laschan in baron Taufferer.

Tem odsekom izroči se mnogo predlog in peticij v poročanje in potem se sklene seja. Prihodnja seja se naznani pismeno.

Slovenščina v sodnijskih uradih.

Iz spodnjega Štajerja 6. jun. [Izv. dop.]

Redko, ali vendar tu pa tam se uže daljše časa na spodnjem Štajerskem nahaja, da se pri sodnijah slovenski dopisi ulagajo; redko za tega delj, ker sodniki stare dobe v slovenskej pisavi niso vajeni bili, in jim vedno pohlevni in nepotrebnege obzira polni Slovenci niso neprilik in truda delati hoteli. Sodnijski odlok na slovenski dopis je vendar vsikdar nemšk bil.

Časi so se spremenili in tudi naši sodniki so drugi. Mi imamo na spodnjem Štajerskem skoro same mlade sodnike, njih velika večina je v zadnjih deset in petnajst letih šole dovršila, in le tu pa tam še se kakov starejši sodnik najde. Število slovenskih odvetnikov in beležnikov se je pomnožilo, dakle tudi število slovenskih ulog vedno narašča; in ravno v zadnjem času, ko nam je Slavjanom laglje dihati, so nekatere pisarne počele većinom uradovati slovenski. Tu pa opazujemo čudno prikazen, da sodnije z veliko trdovratnostjo na slovenske uloge odgovarjajo nemški. Od kod to prihaje? Mislil bi človek: sodniki so slovenskega jezika v govoru in pisavi popolnoma vešči, oni imajo tudi dobro voljo, Slovencu pravični biti in z njim slovenski govoriti, — a vendar ta nedoslednost.

Toda nit nikdar nij tako tanko predena, da bi je oko ne videlo. Naš trud nij bil brezvspešen, ta zagonetka je rešena. Povpraševali smo in zvedeli iz zanesljivega vira naslednje: nekde na spodnjem Štajerskem — naj si bode kjerkoli — je sodnijsk načelnik drugim sodnijskim uradnikom svoje sodnije dovolil, da svobodno slovenske uloge rešujejo slovenski, da zapisnike o zaslišanju slovenskih, nemškega jezika nezmožnih strank zapisujejo po slovenski. In res, sodnik je imel ravno neke slovenske uloge pred soboj ter je jim slovenski odlok dal. Mej temi pak je bila tudi prošnja za gruntno uknjiženje, in ker se po postavi odlok v gruntno knjigo od besede do besede zapisati mora, se je zgodilo, da se je vknjiženje v gruntnih knjigah slovenski zvršilo. Kar nemudoma pride od višje sodnije na občno začudenje ukaz, da se mora omenjeno dovoljenje preklicati in naložilo se je sodnikom, da imajo uradovati, kakor svoj čas.

Iz tega se jasno vidi, da imamo sodnikov, ki bi radi vsakemu narodu in jeziku jednake pravice delili, a se jim ne dovoljuje, da si § 19 drž. osn. zak. in § 13 postave od 1. majnika 1781 št. 13, kateri velevala, da se ima pri sodniji v tem jeziku pisati, katerega stranke govoré — in ukazi od l. 1867 objavljeni v „Slovenskem Narodu“, dovolj razločno govoré.

Pri takšnih razmerah se nam nehoté sili vprašanje: ali ministerski ukazi res nemajo veljave, ker se takó malo jemlje nánje ozir? In ker sam cesar, najvišji vladar državi, hoče biti jednako pravičen vsem svojim narodom, je nerazumno, kakó se

potem osmeljavajo podrženi jim služabniki svojevoljno ukazovati nasprotno presvitlega monarha in njega ministrov želji in povelju?

Gospode štajerske poslance opozorujemo na ta predmet, proseči jih, da tudi o njem v deželnem zboru izpregovoré svojo besedo.

Cesar na potovanji.

Skozi popolnem natlačene z ljudstvom ulice se je cesar navzlic neugodnemu vremenu v odprtem vozu peljal na kolodvor državne železnice. Na kolodvoru se je župan Skramlik cesarju še jedenkrat zahvalil v imenu mesta Prage. Cesar je odgovoril: „Stanovništvu mesta Prage zahvaljujem se na sprejemu, kateri mi je napravilo in na lojalnosti, katero je izkazovalo. Vrnem se kmalu zopet, potem pa ostanim dalje časa tukaj. A vam, gospod župan, podelil sem v priznanje vaših zaslug za mesto železni redskrono.“ Na peronu je govoril s posamičnimi članovi mestnega zastopa in dr. Riegerju dejal češki: „Meni se je tukaj vrlo dopalo, upam, da se kmalu vrnem in sicer da tudalje ostanem“. Te besede je cesar večkrat ponavljal. Pozdravljen od gromovitih „slava“-klicev se je cesar odpeljal.

Za ubožce praške je cesar daroval 6000 gl. in za dovršenje češkega narodnega kazališča 1000 gl.

Na potu iz Prage v Josipovo so bile vse železniške postaje krasno ozaljšane, ljudstva se je povsod vse trlo. V Kolinu in Pardubicah so se cesarju predstavile razne korporacije in mestni zastopi.

O pólu 9. ure se je cesar pripeljal v Josipovo. Mesto je bilo električno razsvitljeno. Na peronu je cesarja čakalo duhovenstvo in mnogo odličnjakov.

O cesarjevem pohodu na Češkem piše magjarski „Pesti Napló“: „Gotovo da se bode videl namen cesarjevega potovanja uže v češkem deželnem zboru v vladnih predlogah, katerih najvažniša je preuredba volilnega reda za češki deželni zbor, tako, da jedna tretjina Nemcev ne bo majorizovala dveh tretjin Čehov. Vrlo važno je rešenje tega vprašanja in se ne da odpraviti ni s kulturnimi frazami — to najljubšo jedjo nemško — ker so Čehi baš tako omikani in bogati, kakor Nemci, in ker stanujó v najbogatejših krajih Češke, niti se ga more odpraviti s kako Schmerlingovo ustavo, kajti v februarju je dvajset let, kar se zastonj

On nam izvrstno risa družinsko življenje ter podaja po vsem dovršeno sliko osob, ki so se v peterburgskej družini tako pogostoma nahajale. Pa ravno v tej realnosti P.-ovega romana, v kojem najdemo vsakdanje življenje tako izvrstno naslikano, je njegova prava moč. Iz početka se je P. moral bojevati s klasicizmom ter je proti njemu rabil romantiko, v kojoj so ga narodne pravljice uvele. Ko pa je bil na skrajnej meji ter bi lahko bil predaleč zagazil, se je obrnil od romantike, popolnoma udavši se realizmu. Sicer še on nij tako realen, kakor mnogi za njim, ali vendar znači začetek. To se najbolje uvida, ako primerjamo njegovo sliko peterburgskega življenja s slikami v Gogolovih „Mrtvih dušah“ in v Turgenjeva romanih.

Podloga cele pesni je zelo préprosta. Jednaki dogodki vršili so se vsak dan, nikdo se nij posebno o njih čudil ali jih natančneje opazoval. Le pesnik, ki je, kakor Puškin, natančno poznal rusko življenje iz svoje izkušnje,

je mogel na tej préprostej podlogi napisati osem spevov, ki so zdaj roman, zdaj zopet komedija ali tragedija; spevov, ki nas povzdigujejo in navdušujejo, kakor drama.

Mickiewicz*) pravi o Oněginu: „Najbolje se moramo čuditi pisavi, ki je tako gladka in tako popolna, kakor je dosedaj še pri nobenem pesniku nijsmo videli. — Oněgin je krasna slika, koje temelj in barve se zmirom spreminjajo. — Ne sluteč se čitatelj na tihem pomika od veličastne ode do zbadljive pušice in zopet se vzdiguje, ter začinja novo povest s tisto dovršenostjo, kakor jo ima prava junaška pesen. Skozi celo Puškinovo pesen pa veje neka bridkost, ki je mnogo globlja in mnogo strašnejša nego Byronova. — Pesnika nič več ne veseli, vsa lepota, vse svetno veselje se mu studí. — P. je vse poskusil in toliko preživel, da ga nič več ne more zabavati, nič več veseliti, in to čutimo v celej pesni.“ — In potem zopet pravi, da je glavna misel celega

*) V uže omenjenih predavanjih v Parizu.

romana: „Ugovor proti vsemu, kar se zove: lepa šega (bon ton), običaj, društvo.“

Omenjal sem uže, da je Byron na Puškina uplival, in to se posebno dobro pozna v Oněginu na mnogih krajih. To pa vendar le nij res, da bi bil Oněgin le rusificiran Byronov „Don Juan“. — Uže to, da je P. negoli je celega „Don Juana“ bil pročital, Oněgina dogotovil, se ne strinja prav z ovo trditvo. — Herzen, ki je takratne razmere vendar dobro poznal, se v svojej knjigi „Russlands sociale Zustände“ tudi na ta ugovor ozira, ter piše: „Tisti, ki trdijo, da je Oněgin ruski „Don Juan“, ne razumejo niti Puškina niti Byrona, ter se pri svojej trditvi ozirajo le na zunanost, na obliko. Oněgin je najboljše delo Puškinovo. On ga je polovico svojega življenja pisal, in ta roman, ki je sledil 14. decembru, ta lastni životopis Puškinov, naj bi bil le posnetek? Oněgin nij Hamlet, on nij Faust, nij Manfred, nij Obermann, nij Trenmor, nij Karl Moor, Oněgin je — Rus. On je le v Rusiji mogoč,

poskuša s to ustavo. Nedvomno je, da navdušenje Prage jako srbi beške centraliste, ki delajo narodnostno politiko. Nam pa nikakor ne treba skrbeti za nemško narodnost, še menj pa nam treba podpirati supremacijo beških centralistov, preveč smo uže trpeli zbog germanizacije in centralizacije. Nemško prijateljstvo poznamo predobro.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 9. junija.

„D. Ztg.“ poroča „za gotovo“, da je **ministrska** kriza ostra. Ministri Horst, Korb in Stremayr hočejo na vsak način izstopiti iz ministerstva, ker se grof Taaffe ne uda njih pritiskanju, da bi poklical „ustavovercev“ v ministerstvo. Grof Taaffe — po istem viru poročano — hoče baje osnovati zdaj uradniško ministerstvo in sicer še mej zasedanjem deželnih zborov, ki so se vsi zbrali 8. t. m. „Jedino to“ pa je gotovo, da Taaffe ostane, pravi „D. Ztg.“ in se jezi, da je ministerski predsednik še zmirom zdrav in krepak.

O predlogi za preuredbo **češkega** deželnozborskega volilnega reda, katero bode baje vlada predložila češkemu deželnemu zboru, se poroča, da je bode nemška večina tega zbora zavrgla. To je umevno, kajti češki centralisti bi izgubili nekaj sedežev, in temu se nehečejo udati. Predloga namerava češko veliko posestvo razdeliti v dve kuriji. V prvi bi volili 32 poslancev oni, ki plačujejo nad 10.000 gl. davka. Druga kurija se razdeli v pet okrajev, vsak okraj se središčem jednega češkega mesta, in ta kurija bi volila 38 poslancev. Število poslancev za češko veliko posestvo bi ostalo tedaj zdanje.

Avstro-ogersko bode na berlinske konferenci zastopal avstrijski poslanec v Berlinu, grof Szechenyi; kot politični svetovalec mu bode na strani glavni konzul Zviedinek, kot tehniški pa polkovnik v generalnem štabu Ripp.

Vnanje države.

Gladstonejeva politika dobiva trdnih oblik. Iz Londona se namreč poroča o nekem dodatku k **berlinske** konferenci. Ta konferenca bode namreč imenovala mejnarodno komisijo za uravnanje grških mej in skrbela tudi za nje osobno varnost. Ali bodo vlade pripustile, da bode za to skrbela Turčija? Ne, ker se jej ne zaupa, in tedaj ostane jedino to, da bodo komisijo spremljevali evropski vojaki.

Grški kralj je prišel iz Pariza v London in imel pogovore z Gladstonom, Granvillom in Dilkom. Grški kralj je izrazil, kako zadovoljen je, ker so se nazori zdanje angleške vlade od onih prejšnje predruščili, kajti Salisbury je bil še meseca marca zoper grško zahtevanje glede Janine.

tam je potreben, in srečamo ga povsod. Onégin nij postopač, ker nikdar nij delal. On je človek, ki je v okrožji, v kojem se nahaja, nepotreben, a nema zadosti moči, da bi se povzdignil iz tega okroga. On je človek, ki je vse življenje do dna poskusil in bi rad tudi smrt očutil, da bi le znal, jeli boljša kot življenje ali nij. On je vse začel, a nij izvršil ničesar. On je mnogo mislil, vendar tem manje delal. On je pri 20. letih starček, in ko začne starati, ga ljubezen zopet omlaja. On je zmirom, kakor mi vsi, čakal nekaj, ker nij veroval, da bode sedanje stanje Rusije ostalo. Toda nič se mu nij izpolnilo, in življenje se koncu bliža. — Osoba Onéginova je tako narodna, da jo v Rusiji najdeš v vsakem romanu, v vsakej pesni, ki ima tam kaj veljave. Nehčem trditi, da so pesniki samo Puškina posnemali, ali nehoté so prišli na osebo, koje vsak čas pred soboj vidijo.“

(Konec prih.)

Nove volitve **Italiji** nijso prinesle miru, vlada ne more dobiti stalne večine skupaj in nje dogovarjanja z vodji disidentov, s Crispijem in Nicotero, so neuspešna. Disidenti se nehčejo združiti z vladno levico, ki zgubiva zmirom več tal. Crispi bi vstopil v ministerstvo, a ne kot tovariš navidezno zmernemu Cairoliju. Naposled bo kralj zopet moral zbornico razpustiti.

Osoda **Bismarkovej** cerkvene predlogi je določena. Zavržen je tudi nje § 9, ki določuje, da imajo višji predsedniki pravico določevati, je-li da se kazensko postopa zoper one duhovnike, ki so se pregrešili zoper mavške cerkvene postave.

Dopisi.

Iz Travnika v Bosni 3. junija. [Izv. dopis.] V številki 115 „Slov. Naroda“ od 22. maja sem bral mej „raznimi vestmi“ tudi ono z naslovom „Uporniki v Bosni“. Zagotavljam vas, da vir, iz katerega ste jo vzeli, nij avtentičen in je vsa dogodba dasi ne popolnem zlagana vendar pak tirana. V resnici je dné 9. maja prišel nadvojvoda Viljem v Travnik. Pri mestnej mitnici je bil postavljen lep slavolok, in tam ga je čakala velika množica ljudij, da ga pozdravi in mu potem tudi izrazi svoje želje.

Mej mnogimi prošnjami so mu tudi sejljaci podali molbo za odpravljenje mestne mitnice, ker cesarske ali erarne nemamo. Prošnja nij bila vslišana. Prosti narod, zatorej nekoliko besen, se je zarotil nad mestnim magistratom, čegar načelnik je precej nepriljubljen Turčin, maščevati se. Došla je dakle v prihodnji tržni dan, v petek dné 14. maja, velika množica kristijanov in Srbov, rekel bi, da jih je bilo od 3—500, pred mestni magistrat, katerega so začeli s kameni bombardirati. — Rogovileže ukrotiti je bila mestna straža preslaba, zatorej so došli vojaki in c. kr. žandarmi, kateri so v hipu naredili mir in 23 rogoviležev prijeli. Ranjen je bil samo en katolik. Jaz sem bil navzočen pri tistem „groznem“ boji, a nijsem videl nobednega družega ranjenega, še manj pa tistih 16 mrtvih in 19 ranjenih, o katerih so perfidni nemški židovski in magjarski listi toliko kričali. Saj jih poznamo, te zanesljive novinarje, katerim je samo do tega, da bi „surovost“ in „divjost“ slovansko iznašali na ruglo, in so jim v ta namen dobra vsa sredstva, če so tudi „rukopipateljne“ laži.

Domače stvari.

— (Ljubljanski mestni zbor) ima jutri petek 11. t. m. ob 5. uri popoldne sejo.

— (Pogreb dr. Razlagov) v Brežicah, vtorek dné 8. t. m., je bil, kakor se nam poroča, sijajen. Trideset lepih vencev s krasnimi trakovi je okinčalo mrtvaški oder. Prišle so deputacije iz Štajerskega, Kranjskega in Hrvatskega. Spreveda na pokopališče se je več tisoč ljudi udeležilo. Po končanih cerkvenih obredih je g. dr. Vošnjak imel primerni nagrobni govor pokojnemu na častni spomin. Natančneje poročilo prinesemo v prihodnjem listu.

— (Iz Ptujja) poroča se nam 8. t. m.: Nemila smrt pokosila je denes zopet jednega naših mož. Tukajšnji okrajni zdravnik dr. V. Skrabar, rojen v Št. Vidu na Dolenjskem, je denes zjutraj, v 39. letu umrl, zapustivši mlado vdovo in jednega sinčka. Naša čitalnica izgublja v njem zvestega uda. Mož je bil vse skozi naroden in kot poštemjak v vseh krogih jako priljubljen. Blag mu spomin!

— (Mesečni živinski semenj) je bil vtorek 8. t. m. v Ljubljani prav slabo obisko-

van. Konj nij bilo mnogo videti, in tudi pri-gnani nijso bili posebno lepi. Pitane živine je bilo malo. Kupovalci so bili večinom tujci.

— (O novem goriškem deželnem poslanci) piše zadnja „Soča“: Pri volitvi namestnika g. Winklerju, katera se je včeraj vršila v Tolminu, je dobil gospod Jonko, posestnik in trgovec v Bovcu, 87 glasov volilcev bovškega trga; od „Soče“ v dogovoru z bovškimi volilci postavljeni kandidat g. dr. Nikolaj Tonkli, odvetnik v Tolminu, pak je dobil le 47 glasov, zatorej je izvoljen za deželnega poslanca g. Jonko. Mi nemamo nič proti izvoljenemu poslancu g. Jonku, ker smo prepričani, da bode v deželnem zboru glasoval vselej s slovensko stranko, zamerimo mu samo to, da nij naznanil došlim k njemu poslancem svojega in menenja bovških volilcev, ker bi po tem bili naravnost njega za kandidata postavili, kajti nam nij šlo za osebo, ampak za stvar, za to namreč, da dobimo neodvisnega in narodnega poslanca v deželni zbor, kakor smo to vselej poudarjali. Vendar pa izrekamo svojo zadovoljnost z izidom te volitve, ker smo dosegli glavni namen, da je izvoljen za poslanca v naših trgih neodvisen naroden mož!“

— (O govejej kugi na Hrvatskem) oznanja v tukajšnjem uradnem listu deželna vlada kranjska, da razsaja še v Prisljicah, občina Modrušpotok; v Polji, občina Ozalj; v Klanjcu, občina Severin; v Malej Paki, Rosopajniku in Mateših, občina Ribnik; v Jančani in Pravotini, občina Bosiljevo podžupanije Karlovske na Hrvatskem, kakor tudi v Otoku, Oštariji in Ogulinu okraja Ogulinskega, v Bazaru in Brezovacu okraja Rakoviškega in v Skakovacu okroja Rakovaškega v Vojaškej Krajini. Prepovedano je zatorej upeljavati in prepeljavati na Kranjsko in skozi Kranjsko živali in stvari, ki so imenovane v § 1 zakona o govejej kugi od dné 29. februarja l. 1880, drž. zak. št. 37.

— (Roparji v Bosni.) Iz Travnika se nam piše: Dné 1. t. m. je hitri sod obsodil v smrt dva brata zaradi ropanja. Jeden je neoženjen in ima 23 let, drugi oženjen je 30 let star, ter oče malemu otroku. Oba obsojena razbojnika sta rimo-katoliške vere. Vlomila sta bila v družbi z nekim tretjim hudodelnikom, čegar imena pak pred smrtjo povedala nijsta, v hišo bogate vdove turške, jo mučila, pretila jej s smrtjo, ako jima ne pové, kje ima denar skrit, in ko vendar nijsta dobila ničesar, sta pokrala mesa, slanina, loja in drugih stvari. Po obleki, v hiši pozabljeni, se je prišlo napastnikom na sled, in denes so štiri priče prisegle, da sta ona dva bogato Turkinjo oropala. Po kratkej obravnavi pod milim nebom je bila ob 10. uri dopoldne smrtna obsodba podpisana in o popoldne sta bila roparja ustreljena. Neverjetna je bila pri njima hladnokrvnost. Do zadnje ure sta tajila zločinstvo, in ko se jima je oznanila smrtna sodba, je starejši brat krepkim glasom zakričal „hvala Bogu!“ Tukajšnji župnik gospod vitez Duič je malo minut pred smrtjo mlajšega pregovoril, da se je spokoril in takó skesan umrl, starejši brat pak je ostal trdovraten do zadnjega.

Razne vesti.

* (Carica Marija Aleksandrova) je, kakor smo uže bili naznanili, po dolgem bolehanji in mnogem trpljenji preselila se v boljše večnost. Ta žena, ki se more imenovati jedno najplemenitejših vladaric ruskih, se je rodila v Darmstadtu dne 8. avgusta 1824, ter je hči nadvojvode Ljudevita II. Hessenskega.

L. 1841., ko je car Nikolaj poslal carjeviča naslednika Aleksandra na Nemško, da se nekoliko odpočije po obilih telesnih naporih pri vojaških vajah in da si poišče neveste, seznanil se je sedanji car ruski s 17letno princesinjo in skoraj se mu je toli prikupila, da jo je snubil in se v aprilu istega leta tudi z njo poročil. V Ruskej je blago carico, katera je najrajša živela preprosto in je bila najsrečnejša v tistem krogu svoje obitelji, vse spoštovalo in jo rado imelo. Rana smrt najstarejšega nje sinu Nikolaja je bila eden prvih vzrokov nje dolgotrajnej bolezni. Plemenita soproga ruskega vladarja, imejoča usmiljeno srce, katero je čutilo tudi nje podanikov gorje in bedo, je mnogo trpela zbog krvavih vojsk, katere so imeli Rusi v zadržnem času, in ta okolnost je itak silno nervoznej ženi precej škodovala na telesnem zdravju. Meseca oktobra 1879 je šla zatorej zdraviti se v Cannes. Zdravniki, popolnem obupavši še kedaj izlečiti visokorodno gospo, udali so se nje iskrenej želji, povrniti se v mrzlo Rusijo ter ob najhujšem mrazu je bolnica odpotovala dne 31. januarija t. l. k svojim dragim nazaj v Peterburg. Tam je prihajala od dne do dne slabša in zadnje čase sta jo samo še zdravnika Botkin in Ališevski ohranjevala živo na umetljivi način. Bolnico so vozili po nje sobah v postelji sem ter tja in vsake pol ure so jej podajali vrečo plina (katerih posamezne so stale okolo 25 rubljev) in tako vzdržavali nje dihanje. Vendar to nij moglo trajati dolgo, neusmiljena smrt je zahtevala svojo žrtev. Dne 3. t. m. je carica sklenila svoje blago življenje. Umrla je lahko; brez vsacih bolečin je zaspala na večno. Do zadnjega je bila razumna in je govorila. Nje smrt je bila zatorej precej nepričakovana, dasi nij nihče upal, da še kedaj okreva. V soboto dne 5. t. m. uže so se pričeli v velikej cerkvi posmrtni obredi in istega dne opoldne so jo v slovesnem izprevodu prenesli iz sobe, kjer je umrla, v cerkev, katera je v palači. Spredaj so korakali reditelj ceremonijam, kamorni lakaji in dvorni pevci. Vznोजe zlatega krstinega krova sta nosila dva polkovnika od polka gardnih kirazirjev, vzglavje pak dva kamornika. S hermelinom

obrobljeni in zlatom vezeni krstni prt sta nosila dva polkovnika istega polka in dva najvišja mojstra. Pred mrtvecem so šli duhovniki. Krsto so nosili udje carske rodovine, in sicer pri vzglavji car in carjevič naslednik, z desne velika kneza Vladimir in Konstantin ter princ Peter Oldenburgski, na levisi pak veliki knezi Aleksej, Sergej in Pavel. Takoj za krsto so šle soproga velikega kneza naslednika in ostale velekneginje. Ko so položili krsto na s purpurinom baržunom pokriti in bogato zlatom ozaljšani oder, je metropolit imel cerkvene obrede, in ko so ti minoli, se je pričelo po slovljenje od mrtve carice. Jeden za drugim so stopali k umrše vladarice krsti; car je bil ves bleđ in potr, naslednik je komaj zadržal solze. Potem je carska obitelj, na čelu s carjem, vodečim carjeviča naslednika soprogo, v slovesnem izprevodu odšla. Navzočnikom se je dovolilo poljubiti roko pokojnici. Odkrita krsta je bila skoraj popolnem obložena z vencami in cveticami. Vsak dan sta se poleg mrtveca brali v navzočnosti vseh udov carske obitelji po dve maši zadušnici. — V ponedeljek dne 7. t. m. opoldne so mej zvonjenjem in streljanjem iz topov slovesno prenesli mrtvo truplo caričino iz kapelice v zimnej palači v tvrđnjavo Peter-Pavlovo. Ogmorna množica ljudij je bila zbrala se. Dasi je vse dopoludne bilo slabo vreme, je vendar ob 12. uri dež ponehal. Pri izprevodu je bilo preko 5000 osob. Vsa gardna krdela so bila zastopana. Za mrtvaškim vozom je car jahal, oblečen v uniformo caričnih gardnih kirazirjev. Za njim so jahali vsi veliki knezi in visoki gostje ter zastopniki raznih cesarskih in kraljevskih dvorov ter drugi dostojanstveniki. Ta žalostna ceremonija se je izvršila, navzlic obilnej množici ljudij, v najlepšem redu.

* (Mrtvec v moki.) Iz Londona se piše: V kleti neke hiše v ulici Harley so minoli četrtek našli v sodu moke, ležečem pod vodnjakom, mrtvo žensko truplo, katero je z neugašenim apnom bilo toli poškodovano, da je popolnem nepoznano. Zdravniki so izjavili, da je ta ženska uže dve ali tri leta mrtva. Nadejati se je, da kosci obleke, katero so tudi

našli mej moko v sodu, pomorejo stvar kaj razjasniti. Mrtva ženska ima okolo 40 let. Vse kaže, da je tukaj iskati strašnega umora.

Tržne cene

v Ljubljani 9. junija t. l.

Pšenica hektoliter 10 gld. 24 kr. — rež 7 gld. 15 kr.; — ječmen 5 gld. 51 kr.; — oves 3 gld. 71 kr.; — ajda 5 gld. 51 kr.; — pros 5 gld. 51 kr.; — kuzuza 6 gld. 66 kr.; — krompir 100 kilogramov 3 gld. 40 kr.; — fižol hektoliter 9 gld. — kr.; masla kilogram — gld. 78 kr.; mast — gld. 74 kr.; — špeh frišen — gld. 68 kr.; špeh povojen — gld. 70 kr.; — jajce po 1³/₄ kr.; — mlika liter 8 kr.; — govodnine kilogram 56 kr.; — teletnine 50 kr.; — svinjsko meso 62 kr.; — sena 100 kilogramov 1 gld. 87 kr.; — slame 1 gld. 78 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 6 gld. 20 kr.; — mehka 5 gld. — kr.

Št. 8016.

(262—1)

Košnja v najem.

V ponedeljek dne 14. junija t. l. dopoludne ob 9. uri se bode **košnja** mestnih senožet pod Tivoli v Lattermanovem drevoredu kosoma v **najem** oddala.

Kdor hoče kaj v najem vzeti, naj pride določeni dan v Lattermanov drevored.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 7. junija 1880.

Župan: Laschan.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem preložil svojo

zalogo črevljev,

katero sem preje imel v šolskem drevoredu,

v medarske ulice,

v vežo hiše šte. 3, zraven loterije za školjko.

Svojim kupcem priporočam se in vsem drugim, ter objavljam, da bodem vsakemu dobro in ceno postregel.

Jaka Skrbinec,

(251—4) črevljarski mojster.

Dunajska borza 9. junija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	73	gld.	65	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	gld.	95	kr.
Zlata renta	88	gld.	90	kr.
1860 drž. posojilo	131	gld.	25	kr.
Akcije narodne banke	832	gld.	—	kr.
Kreditne akcije	277	gld.	75	kr.
London	117	gld.	75	kr.
Srebro	—	gld.	—	kr.
Napol.	9	gld.	36 ¹ / ₂	kr.
C. kr. cekini	5	gld.	55	kr.
Državne marke	57	gld.	80	kr.

Trakuljo

(105—4) (plošno glisto) prežene

dr. Bloch na Dunaji,

Praterstrasse 42, tudi pismeno.

Tujci.

8 junija:

Pri Stomu: Hebling, Wieseneiter
iz Trsta. — Küster iz Dunaja.
Pri Malčić: Grof Thura iz Ra-
dovljice. — Funk iz Gradca. — Grill,
Seuffert iz Dunaja. — pl. Savinschegg
iz Metlike.
Pri bavarskem dvoru: Gati iz
Milana. — Urbacec iz Reke.

Toplice pri Mediji,

1 vozno uro od južno-železniške postaje Zagorje oddaljene, zvezane s to vsak dan s pošto, ki so po kemiškem preiskavanju, po mnogih zdravniških izjavah in po mnogih ozdravljenjih skozi več stoletij dokazano izredno koristne toplice zoper **protin**, **trganje po udih**, zoper **ulesa na koži**, **kontracije**, **razne ženske bolezni** itd., posebno zoper **zlato žilo**, priporočajo svoj

1. junija otvorjeni zavod.

Tu je kopelj v jami s priležno prirejenimi kabinami, kjer se more odpočiti, jeden pokriti basin, nadalje so kopelji v bani z naravno gorko (26° C.) vodo, katera se po potrebi lahko naredi toplejša, jeden prosti basin za plavati in jedna kopelj za ljudstvo.

Kopeljska restavracija skrbi za dobro gorko in mrzlo jed in pijačo, **stanovanja po ceni** so v gradu na Mediji, v novej hiši za goste, ki se pridejo zdraviti, v 2 gostilnah blizu kopelji in v privatnih hišah.

Stanovanja naj se naročajo pri lastništvu kopeljske restavracije.

A. Praschniker,

lastnik toplic.

(257—1)

Ogersko-francosko zavarovalno delniško društvo (Franco-Hongroise)

z delniškimi kapitalom

8 milijonov goldinarjev v zlatu,

na katere je 4 milijone gld. v zlatu plačano v gotovini,

zavaruje:

1. zoper škodo po ognji, streli ter eksploziji po sopuhu in plinu.
2. proti **chômage**, t. j., škodo po odvzetji dela ali izgubitvi dohodkov vsled požara in eksploziranja.
3. če se je zrkalo utrla.
4. zoper škodo pri prevažanju po suhem in po vodi.
6. na valore, to je, pošiljave vrednostnih papirjev vsake vrste, gotovi denar itd. s pošto po suhem in po morji.
7. na človeško življenje, na glavnice se anticipativnim vplačanjem zavarovane svote, ali brez njega, na rente in pokojnino in na balo.

Znatna delniška glavica družbena daje zavarovancem popolno poročstvo. Škode se bodo točno in koulantno izvrševale in izplačevale, in se onim, ki se hoté zavarovati, dovolijo veliki poboljški. **Ponudbe v zavarovanje** sprejema in vse po želji razjasnjuje podpisano glavno zastopništvo, glavna zastopništva v provinciji in tudi posebna zastopstva v vseh večjih mestih dežele. (222—2)

Glavno zastopništvo za Kranjsko
imata gospoda
Terček & Nekrep,

mestni trg št. 10, v Ljubljani.

Glavno zastopništvo za Štajersko, Koroško
in Kranjsko

v GRADCU, Radetzky-Strasse Nr. 8:
Jakob Syz.